

Allmennegers allsidighet og tilhørighet

Endre Osen Skjølberg

Fastlegen – tro, håp og kjærlighet bak en dør

Molde: Hverdagshelter Forlag, 2021

142 s.

ISBN 978-82-692506-0-2

Michael 2022; 19; 90–1.

«Vi er alle født et sted i verden som setter varige spor», er første setning i denne boka. Bokforfatterens fødested er Smøla, som også var bokanmelderens arbeidssted som distriktslege for 40 år siden. Den gang var Endre Osen Skjølberg skolegutt. Nå er han erfaren allmennlege i Molde og har vært lørdagsskribent i *Romsdal Budstikke* med spalten *Fastlegen* siden 2014. Et trettitalls av tekstene har han fordelt på seks kapitler og samlet mellom to pene permer.

Fastlegen er ingen medisinsk spalte om symptomer og sykdom. Her handler det om livet i videste forstand. Forfatteren deler barndomsminner og hyller

tidligere lærere. Han skriver om annerledeshet og hverdagslykke, ensomhet og kjærlighet. «I min fastlegeverden har diagnoser blitt mindre viktig, mer viktig er å være der når livet blir tøft».

Temaene er allmenne og kjente, med mer eller mindre medisinsk tilsnitt. Refleksjonene er akkurat så dypsindige som sjangeren krever. Problemet med slike samlinger er at noen av tekstene åpenbart er knyttet til en bestemt årstid, begivenhet eller anledning i fortiden. Variasjonen gjør til gjengjeld at det finnes minst en tekst som også passer godt her og nå. Historiene om fotballsupportere og fotballtrøyer i Sevilla og på smølaferja er evig aktuelle.

Her er mye tidløs klokskap og humor som gir gjenkjennelse. Illustrasjonene av Karen Elise Otterlei og Mari Watn bidrar til humringen. Skjølberg er en god forteller. Han krydrer teksten med eksempler og sitater. Og han har lært den vanskelige kunsten å sette punktum i tide. Han er dessuten flink til å variere emner og skrivestil. Å levere jevnlig avisspalter er vanskeligere enn mange tror.

Endre Skjølberg gir både indirekte og direkte uttrykk for gleden ved å være fastlege. Han understreker betydningen av de fysiske møtene og samtalen mellom lege og pasient. I en tid da fastlegeyrket først og fremst forbindes med krise og misnøye, trengs slik framsnakking. For å rekruttere nye kolleger, behøves positive forbilder.

I den fragmenterte spesialisthelsetjenesten består sykdommer, mens pasientene kommer og går. I kommunehelsetjenesten er det sykdommer som kommer og går, mens pasientene består. Allmennleger har medisinen mest allsidige og spennende yrke. Intet menneskelig er fastlegen fremmed. Kontinuitet og breddekompetanse er adelsmerket.

Det innebærer også forståelse for lokalsamfunnets kultur og tradisjon, språk og historie. Det handler om tilhørighet. Denne boka er trygt forankret både i Romsdalen og på Nordmøre.

Selv lengter jeg ofte tilbake til legelivet på Smøla. Kanskje har Vårherre litt ekstra hjerte for smølværinger, slik Skjølberg antyder i en av tekstene. I hvert fall har jeg det. Ikke bare fødesteder setter spor. Det gjør også arbeidssteder.

Magne Nylenna
magne@nylenna.no

Magne Nylenna er professor emeritus i samfunnsmedisin og redaktør av Michael.